

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA (seminář 12.11.2011)

Seminář pořádaný Asociací NNO JMK za spolupráce s Asociací NNO ČR a poslankyní EP Zuzanou Brzobohatou měl za cíl především objasnit nezastupitelnou úlohu veřejné prospěšnosti v životě společnosti, obce, regionu, státu. Totiž společnost nesoudržná je špatně říditelná, náklady na zvládnutí správy se neúměrně zvyšují a přijatá opatření na nejvyšší úrovni se mívají účinkem v běžném životě jednotlivců, rodin i společnosti jako takové.

„Pro nadcházející rok dobrovolnictví vyhlášený EU je důležité podpořit aktivní roli seniorů v neziskovém sektoru“, zdůraznila mimo jiné poslankyně EP Zuzana Brzobohatá. Paní europoslankyně se také zamyslela nad tím, co vlastně veřejná prospěšnost je a vyslovila se pro její co nejpřesnější určení v zákoně. „Tato definice má být korektní a nemá být zneužitelná“. Prostě zákon má napomoci dobré pověsti NNO a nepoškozovat je.

Poslanec českého parlamentu, bývalý dlouholetý šéf Horské služby Rudolf Chlad, zdůraznil svou připravenost přispět zvýšení vlivu a zlepšení postavení NNO ve společnosti. „K tomu necht' slouží právě sestavovaná skupina poslanců napříč politickými stranami i výbory dolní sněmovny“. Připomněl, že neziskové organizace mají často shodné cíle, ale jejich postup není jednotný, což snižuje dopad jejich úsilí. Je tedy důležité sdělovat celé společnosti, o čem vlastně neziskový sektor je, např. o jeho schopnosti nahrazovat efektivně stát v mnoha činnostech, čímž bychom přispěli i my, dobrovolníci, k vyrovnanosti státního rozpočtu v budoucích letech. „Bude to těžké, ale my se o to pokusíme“ řekl na závěr pan poslanec, člen rozpočtového a branně-bezpečnostního výboru a předseda podvýboru pro Integrovaný záchranný systém, na závěr.

Náměstek hejtmana Jihomoravského kraje pro regionální rozvoj a cestovní ruch Mgr. Václav Božek pochválil pořadající ANNO JMK za realizaci takovéto výměny názorů. Vybídl, aby diskuse především směřovala k tomu, čím lze charakterizovat činnost NNO, jak mohou napomoci kraji, či městu. „Vím, že činnost NNO je nepostradatelná, bývá však obtížné doložit tuto jejich vlastnost a přidanou hodnotu jejich činnosti. Proto se nno u nás často nedopřává sluchu, kterého by si u politiků zasloužili. Toto je dobré měnit a k tomu necht' právě Asociace NNO zaměří svou činnost“. zdůraznil pan místohejtman.

Předseda ANNO ČR Karel Schwarz zdůraznil potřebu vytvářet partnerství mezi nno a veřejnou správou. „Cítíme, že je potřeba změnit nebo alespoň upravit legislativu. Je zde však otázka jak? Rozhodně by za NNO neměli mluvit úředníci a politici bez znalosti věci. Najít společný dialog mezi NNO je klíčem a naším úkolem.“ O tom pak probíhala diskuse celý den na semináři pořádaném v tradičním místě setkání nno mezi sebou i s politiky různých úrovní (sfér) nedaleko Galerie Vaňkovka, místa tradičního setkávání Brňanů na kávu i za nákupy. Dr. Schwarz na závěr své řeči zmínil přípravu Týdnu pro neziskový sektor, které budou od února do dubna příštího roku. Na těchto akcích by NNO neměli váhat se otevřeně vyjadřovat ke statusu veřejné prospěšnosti a návrhu předmětného zákona, který zatím neodpovídá ani potřebám nno ani neřeší skutečné problémy, které v oblasti NNO Asociace cítí.

ANNOJMK
Asociace nestátních neziskových organizací
Jihomoravského kraje

Skupina Progresivní Aliance
Socialistů & Demokratů
v Evropském Parlamentu
Ing. Zuzana Brzobohatá / www.brzobohata.cz

ASOCIACE NNO

ASOCIACE NESTÁTNÍCH
NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ
V ČESKÉ REPUBLICE

První diskusní panel zahájil Ivo Kaplán glosou, že členské státy Evropské unie nepovažujeme za zahraniční, neboť jsme stejně jako ony její součástí. Dále upozornil na nevýhody taxativního vymezení toho, co je a není veřejně prospěšné. Důležité je, aby se zákon nedal zneužívat nebo obcházet, k tomu je lepší definice veřejné prospěšnosti prostřednictvím charakteristických znaků takové činnosti a jejího účelu. V každém případě je vhodné i malou novelou stávajícího zákona o sdružování občanů upravit pravidla pro likvidaci občanských sdružení, neboť tato vakance je záminkou pro úředníky vyřazovat tato sdružení z kvalifikace pro příjem dotací a kontribucí z evropských fondů.

Květa Morávková ve své řeči zdůraznila fakt extenzivního rozvoje občanských sdružení v uplynulých dvou dekadách, což je dnes třeba vzít na vědomí a zfunkčnit celý (ne)systém zavedením pravidel na základě prosté myšlenky, že nejlepší jsou ty zákony, které nosíme v hlavě. Jakýkoli nový zákon z oblasti NNO by se měl zaměřit na obsah, a nikoli formu, měl by být srozumitelný a zacílený na činnosti NNO. K tvorbě nového zákona je nutné přistupovat primárně strategicky, tak aby byly zřejmé a jasné základní cíle, zájmy a rizika připravované normy. Je třeba překonat premisu, že slušní lidé do politiky nepatří, právě naopak angažovaní občané mají aktivně usilovat o změny v politických strukturách i mimo ně. Víze zákona musí obsahovat pravidla pro vznik, provoz i zánik a likvidaci NNO. V zákoně musí být i motivace pro plnění jeho ustanovení, resp. sankce za jeho neplnění. Čím jednodušší dikce zákona, tím obtížnější může být jeho zneužívání. Poctivým NNO, které se snaží zajistit si legálně a legitimně prostředky pro svou činnost klade kdekdo do cesty neúnosné překážky, např. zákaz hospodářské činnosti, což je přitom jediná možnost jak situaci při nedostatku dotací řešit. Zprůhlednění registrace a transparentní účetnictví by řešilo hodně. Kupříkladu v Nizozemsku je k tomu určen specializovaný finanční úřad pro NNO. Asi velmi doporučitelné pro poměry v ČR. Nespornou výhodou takového úřadu je levný audit a vzájemná kontrola. V souhrnu by se snížila administrativně-ekonomická náročnost řádově. Věnovat zvýšenou pozornost neziskovému sektoru je vhodné už kvůli tomu, že představuje zajímavý průřez problémy společnosti.

Milena Černá ve svém příspěvku podtrhla, že občanský sektor zprostředkovává kontakt mezi lidmi a státem, podporuje soudržnost společnosti a může překlenout partikulární zájmy. Občanský sektor často předkládá kulturní vzorce a NNO by měly být více soudržné, využít potenciálu pro sebevyjádření a vytvoření širší fronty, v jejímž rámci by definovaly své priority na bázi transparentnosti právního prostředí, partnerství s veřejnou správou i vícezdrojového financování. Přípravě specializovaného zákona pro NNO musí předcházet několikaletá debata, komplexní analýza i prognóza a konzultační proces na široké bázi. Dále dr. Černá upozornila na rozdílnost chování a smyslu vzájemně prospěšných a veřejně prospěšných organizací. ČR by při tvorbě zákona měla vycházet z jasných definic veřejné prospěšnosti (Dohnalová, Malina, Sokol apod.), byť jedna jediná žádná není, samozřejmě.

Petr Bergmann účastníkům semináře přiblížil proces sestavování současného věcného záměru Zákona o veřejné prospěšnosti, upozornil na úskalí celého procesu, který většinu doby řídili úředníci, a nikoli zákonodárci nebo Ti, jichž se zákon týká. To v současné době není možné a odporuje to modernímu pojetí a chápání vztahů mezi státem a občany i mnoha legislativním předpisům počínaje Smlouvou o Evropské unii a Ústavou ČR, Evropskou úmluvou o lidských právech konče. Dále pan Bergmann nabádal, abychom se vrátili k osvědčené praxi devadesátých let, kdy lidé z oficiální politiky debatovali s lidmi různého zaměření a činností. Tím se udržoval neustálý kontakt a spolupůsobení (partnerství), které skončilo v roce 1998 a už se neobnovilo. Oceňuje tedy snahu ANNO ČR a Pracovní skupiny NNO, které organizuje o znovunastolení této komunikace vytvořením zvláštní skupiny poslanců napříč výbory a politickým spektrem k naplnění cílů, které má tento seminář ve vínku.

ANNOJMK
Asociace nestátních neziskových organizací
Jihomoravského kraje

Skupina Progresivní Aliance
Socialistů & Demokratů
v Evropském Parlamentu
Ing. Zuzana Brzobohatá / www.brzobohata.cz

ASOCIACE NNO

ASOCIACE NESTÁTNÍCH
NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ
V ČESKÉ REPUBLICĚ

Profesor Václav Liška v diskusi upozornil, že nám chybějí legislativci přirozeného práva a opravdový zájem politiků. Tato dvě úskalí musíme řešit a je rád, že si toho jsme vědomi. „Měli bychom oslovit i podnikatele, aby nám v naší práci pomohli“. Ivo Kaplán potvrdil, že je nezbytné zdůrazňovat a vůbec sdělit politikům, že současný věcný záměr Zákona o veřejné prospěšnosti je nesprávný. Ujistil přítomné, že o tom ANNO ČR bude neustále informovat poslance i senátory a vyjádřil naději, že slibovaná skupina poslanců se konstituuje a institucionalizuje dostatečně brzo. Petr Bergmann znovu zdůraznil potřebu zastoupení všech politických sil demokratického charakteru v takové skupině a že je třeba rozlišovat mezi obecnou, veřejnou a vzájemnou prospěšností. Podstatné je generování vůle: „Když se chce, všechno jde“.

Květa Morávková si myslí, že přibírání podnikatelského sektoru do procesu tvorby zákona má smysl až bude jasná jeho kostra. Jana Šimková připomněla, že naší oporou mohou být místní, regionální i národní tradice. „Stavme na základech lidem blízkých a získejme tak podporu širokého veřejného mínění. Řada lidí na této tématice pracovala již v průběhu devadesátých let“.

Paní Nováková z UNESCO Kroměříž stejně jako pan Haičman z Charity ČR v odpoledním programu spíše vyjádřili pochybnosti nad zákonem jako takovým. Necht' co je a co není veřejně prospěšné rozhodují lidé, zdali se k dané činnosti přidají nebo ji podporují spontánně sami. Ostatně všechny organizace (institute) v demokratickém státě by měly být veřejně prospěšné. To je třeba prosazovat i pro podnikatelské subjekty v rámci společenské odpovědnosti. Paní poslankyně EP Zuzana Brzobohatá zakončila dopolední program konstatováním, že podle jejího názoru by ty NNO, které chtějí mít příspěvky z veřejných rozpočtů měly mít jasná pravidla pro registraci, provoz i činnosti, kterými se zabývají.

Ladislav Krajdl se ve svém odpoledním příspěvku zaměřil na podporu sociálního podnikání, které vždy vychází z místních a regionálních potřeb. Mělo by být tedy veřejnými institucemi podporováno naprosto automaticky. Tady by bylo dobré spojit síly místních a regionálních autorit s NNO a vydobýt si opravdového slyšení u příslušných zodpovědných úředníků na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR. Zatím totiž právě MPSV ČR je tím, co nejvíce brání přístupu občanských sdružení k evropským penězům. Jana Šimková uvedla, že samotná příprava zákona o veřejné prospěšnosti může získat pozornost veřejnosti a jeho diskuse v zákonodárných sborech, výborech i poslaneckých skupinách pomůže ANNO ČR i dalším koordinátorům neziskového sektoru upřít pozornost na podstatu dobrovolnictví a jeho prospěšnosti pro celý region, stát, obec. „Nelamentujme nad tím, co bylo, pracujme na dobré budoucnosti – změně českého přístupu na úřadech, neboť sociální podnikání je součástí neziskového sektoru, to Evropská komise zdůrazňuje vždy a všude“. Pan Haičman, ředitel Charity ČR, potvrdil, že současný věcný záměr Zákona o veřejné prospěšnosti neodráží záměr zadavatele – Vlády ČR – a že se k němu vzneslo přes 2000 připomínek. Na to Ivo Kaplán reagoval, že není možné, aby tento zákon visel ve vzduchu a že musí vycházet z nového Občanského zákoníku. „Problém však zůstává, že dříve než v roce 2013 nelze očekávat účinnost tohoto nového občanského kodexu“, dodal.

Na závěr celého dne vystoupil zástupce CEDAGu Miklos Barabas, ředitel Evropského domu v Budapešti, který kromě představení problémů v Maďarsku, jež nejsou příliš vzdálené od těch našich a představení CEDAGu jako již několik desetiletí pracující struktury výměny zkušeností a znalostí na evropské bázi, se soustředil na představení úkolů maďarského předsednictví, k čemuž pak následovala i bohatá diskuse. Hlavními cíly maďarského předsednictví je kromě řešení ekonomické krize a jak z ní ven i řešení přípravy finanční perspektivy pro léta 2014 – 2020, pokrok na cestě k definitivnímu vytvoření Podunajské strategie (unie), jejíž součástí má být i Česká republika. Dalšími úkoly maďarského předsednictví je příprava březnového summitu o energetické bezpečnosti a Evropské energetické politice jako takové. Maďaři se také budou věnovat problematice východního rozšiřování, pokroku směrem k integraci do EU v balkánských státech i podpoře posilování kulturní rozmanitosti a občanského angažmá v Evropě. Na úplný závěr proběhla ještě výměna inspirací a příležitostí k využití článku 11 Smlouvy o Evropské unii, kde je předepsáno institucím, aby dbali na názory občanů a organizací je sdružujících. Vzhledem k tomu, že však dnes není zřejmé, jak konkrétně bude vypadat prováděcí zákon na evropské úrovni, nebylo možné zatím přejít ke konkrétní debatě, jak tohoto článku pevně zakotveného v primárním právu Evropské unie, tedy nade vším stojícího vzájemného závazku členských států EU, konkrétně využít pro prosazování cílů, o kterých byl celý den veden tento veskrze pracovní seminář.

ZÁVĚRY SEMINÁŘE BRNO 12.11.2010

- 1) Stěžejním pro další postup je ustavení skupiny poslanců v Poslanecké sněmovně napříč stranami i výbory, která by se pravidelně zabývala vznikající legislativou, týkající se přímo i nepřímo problematiky neziskových organizací. V čele tohoto snažení stojí prezident ANNO ČR Rudolf Chlad.
- 2) Vytvořila se expertní skupina pro řešení současné situace s věcným návrhem Zákona o veřejné prospěšnosti ve složení Petr Bergmann, Ivo Kaplán, Ladislav Krajdl, Leoš Kubový a další, kdo se přihlásí na sekretariátu ANNO (asociacenno@seznam.cz)
- 3) Vznikající expertní skupina připraví na základě projednaného tématu na tomto brněnském semináři návrhy pro Radu Vlády ČR pod vedením Ladislava Krajdla a Karla Schwarze v co nejkratším možném termínu s využitím příkladů ze zahraničí a jasných stanovisek obsažených v této závěrečné zprávě.

V Praze dne 22.11.2010 zpracoval za pomoci autentického zápisu Kristýny Pulišové a Niny Bartovičové pořízeného přímo v dějišti semináře Ing. Ivo Kaplán, moderátor a účastník semináře.